

Globala målen - Agenda 2030

Främja hållbart fiske och bekämpa tjuvjakt och illegal handel

Robert Bramstedt

Linnéuniversitetet

Växjö

rb222ne@student.lnu.se

1. Inledning

Detta arbete kommer fokusera på två av punkterna i Agenda 2030 som har framtagits av världens ledare för att skydda och bevara planetens tillstånd, både vad gäller klimat, ekosystem, människor och utveckling av städer och ekonomi. Det som kommer att tas upp i detta paper är två av de 17 punkter som finns som globala mål, och dessa är mål 14: Hav och marina resurser, och mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.

Var och ett av målen i Agenda 2030 har ett antal indikationer och delmål som skall uppfyllas för att nå huvudmålen. För att arbetet med detta paper inte skall bli för brett och stort kommer så kommer det att fokuseras på ett delmål per mål.

Anledningen till att det har valts två av de globala målen är att dessa två delmål hör ihop, eller tar upp lite av samma ämne, nämligen punkt 14.4: Främja hållbart fiske och punkt 15.7: Stoppa tjuvjakt och illegal handel med skyddade arter och 15.C: Bekämpa tjuvjakt och illegal handel.

Dessa punkter handlar alla om att hålla ekosystemet intakt, både vad gäller på land och i vatten. Ekosystem är viktiga för att världen skall fungera på ett bra sätt då alla arter i ekosystemen bidrar för ett fungerande bistånd och planetens välmående.

2. Problem

I punkt 14: Hav och marina resurser beskriver UNDP (2015) hur havet har en stor del i att jorden är en beboelig planet. De skriver att planeten är till 70% täckt av hav och att över tre miljarder människor är beroende av den marina och kustnära mångfalden för att kunna försörja sig. Vidare handlar detta mål om att bevara haven och att förhindra att arter drabbas av människans nedskräpning, där ca. 8 miljoner plast hamnar i haven varje år. Detta gör att havens djur far illa då farliga ämnen och föremål skadar arter på ett förödande sätt.

Punkt 14.4: Främja hållbart fiske handlar om att man senast 2020 skall ha infört regleringar för att stoppa stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (UNDP, 2015). Det som också är ett mål för att främja hållbart fiske är att stoppa fiske med olagliga metoder.

I agendan för punkt 15: Ekosystem och biologisk mångfald står det att man bland annat skall bekämpa ökenspridning, hejda förlusten av biologisk mångfald och att man hållbart skall bruka skogarna (UNDP, 2015). Ett av delmålen, 15.7: Stoppa tjuvjakt och illegal handel med skyddade arter handlar om att man måste vidta åtgärder för att stoppa handel med djurarter som är skyddade och utrotningshotade och att stoppa tjuvjakten av dessa arter som anses vara och kan

hamna i riskzonen för utrotning. Detta skall vara reglerat och ordnat senast 2020.

Dessa ovan nämnda punkter tar alla upp ett problem som kan skada jorden och dess ekosystem, nämligen att förhindra att arter blir utrotningshotade. Både tjuvjakt och överfiske bidrar till att bestånden av arter minskar drastiskt och dessa har varit svåra att kontrollera. I och med att agenda 2030 har införts så skall världens ledare alltså försöka förhindra detta och hjälpa arter från förödande konsekvenser iscensatt av de människor som dödar och förstör de naturliga hemmen för arter och hav som behövs bevaras för att ekosystemet inte skall rubbas och att jorden skall förbli beboelig.

3. Reviews

Nedan följer en samling artiklar är förankrade i problematiken och som rör Agenda 2030 och de delmål som tas upp i detta paper.

3.1 Agenda 2030 - Från början

För att få en liten inblick i vad Agenda 2030 är så kan det vara bra att ta det från början. Världens ledare hade möte för att komma överens om globala mål som leder till hållbara utvecklingsmål (Sustainable Development Goals, SDG). Det hela startade 2012 med en konferens, RIO+20 (EC, 2019). 2015 trädde sen dessa mål och delmål i kraft.

Agendan är indelad i 17 mål och 169 delmål som samtliga är ett delmål till något av dessa huvudmål, Fig 1.

Fig 1; <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/>

Agenda 2030 är löst indelade i tre delar - Ekonomisk, social och miljö.

När Agenda 2030 skrevs under så var det inte bara glada miner från alla ledare. Enligt The Guardian (2015) så var bland annat England och Japan inte så nöjda med att det var så många som 17 mål. David Cameron, premiärminister i England, ville som mest ha 12, helst 10 mål. Han antydde att det skulle bli svårt att sälja in alla dessa mål till medborgarna. Enligt vissa så var det underliggande problemet att man ville blunda för obekväma mål, såsom de miljörelaterade problemen.

3.2 Fiskbeståndens minskningar har stabiliserats

I artikeln "*The decline in fish stocks appears to have stabilized; now they need to be rebuilt, especially in severely depleted regions*" av UNDP (2020) så beskriver de problemen som kan uppstå vid överfiske. Det kan bland annat hända att ekosystemets funktion fallerar och den biologiska mångfalden reduceras och såklart också att matproduktionen minskar.

Artikeln går igenom hur världshaven ser ut idag för fiskbestånden. En tabell visar att

det hav som har sämst andel stabilt fiskbestånd är medelhavet/svarta havet och stilla havet sydöstra. Dessa ligger på 37,8% respektive 38,5% i hållbara fiskbestånd. Detta kan jämföras med de hav som har mest hållbara fiskbestånd, nämligen Stilla havet nordöstra och östra centrala. Dessa har ett hållbart fiskbestånd på 85,7% respektive 86,7%.

Vissa hav har alltså ganska låga siffror vad gäller fiskbestånden, men dessa har dock stabiliserats enligt artikeln. De biologiskt hållbara nivåerna minskade mellan 1970-2015 från 90% till 67%, men har nu senare år alltså stabiliserats och ligger på ungefär samma som för fem år sedan.

3.3 Medlemsländer går samman för att minska olagligt fiske

För att få kontroll på det marina ekosystemet och fiskbestånden har medlemsstaterna tagit ett stort steg i att främja detta enligt UNDP (2020). De avtal som då blev överenskommet trädde i kraft i juni 2016. LÄnderna har nu utvecklat ett antal instrument som skall kontrollera och bekämpa det olagliga fisket världen över som kan skapa förödande konsekvenser. Det som kan ske är att fiskbestånden kan kollapsa, försörjningen hotas och fattigdomen sprider sig ännu mera. I avtalet som skrivits under av 59 medlemsländer och EU, som står för 28 länders talan, kan man läsa bland annat "Det globala genomförandet av avtalet, som stöds av effektiv övervakning, kontroll och övervakning, och kompletterat med marknadstillträde och

handelsåtgärder, kommer att öka de internationella ansträngningarna för att begränsa IUU-fiske."(UNDP, 2020).

Detta görs alltså världen över idag för att bekämpa de problem som överfiske kan skapa. Detta kan vara en av anledningarna till att fiskbeståndens minskningar stabiliserats och kanske går mot en ljusare framtid.

3.4 Biologiska mångfalden på land kräver akuta åtgärder

Till skillnad från ovan nämnda stabilisering av fiskbestånden i världens hav så går den biologiska mångfalden på land mot sämre tider hela tiden. I artikeln refererar UNDP (2020) till Red List Index, som har en lista på 20,000 arter av däggdjur, fåglar, cikador, paddor och koraller som står vid branten för utrotning. Mellan 1993 och 2018 så har risken för att dessa arter förvärrats med nästan 10%, från ett index på 0,82 1993 till 0,74 2018, fig 2.

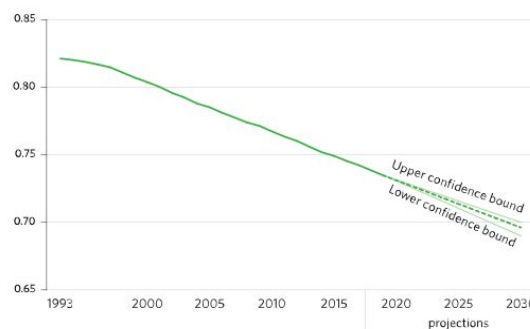

Fig 2: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/goal-15/> [2020-02-24]

Om dessa arter utrotas så står världen inför en okänd framtid vad gäller jordens

ekosystem. De rapporter som här tas upp visar också att utvecklingen pekar nedåt i en aldrig skådad fart, och det krävs nu akuta åtgärder för att förhindra arter till utrotning.

Anledningarna till att arter riskerar att utrotas är många, till exempel ohållbart jordbruk och skövling av skog. Detta förstör många arters naturliga livsmiljö vilket gör att arterna måste fly. Många djur dör vid flykten då många av arterna är vanedjur och vid för stora förändringar så kan det gå illa för många. Andra anledningar är handel och klimatförändringar.

Dock finns det små ljusglimtar även här. Vissa stater, till exempel Fiji, Mauritius och Seychellerna har vissa arter återhämtat sig tack vare bevarandeinsatser.

3.5 MSC för hållbart fiske

MSC, Marine Stewardship Council, som jobbar för att hålla fisket på en hållbar nivå presenterar varje år en rapport som beskriver hur fisket ser ut år för år och hur de skall göra för att hålla fisket på en nivå så att ekosystemet inte kollapsar. I den senast lanserade rapporten (MSC, 2019) skriver de att två tredjedelar av fisket är överutnyttjade. Föreningar, klimatförändringar och överfiske har gjort att havet har nått en krispunkt. Vidare skriver de att 15% av allt fiske världen över är MSC certifierade. De har som mål att i år nå 20% och 2030 vill de nå 30%. I vissa delar av världen, till exempel USA och Nya Zeeland har överfisket minskat drastiskt senaste åren. USA låg i början av

2000-talet 70% överfiske i fiskerierna. Nu har det sjunkit till 40%. Liknande siffror i Nya Zeeland. Dock ligger det stora problemet i södra halvklotet i utvecklingsländerna.

MSC jobbar ständigt med hållbart fiske. Detta gör de me dat certifiera fiskerier med MSC certifikat. För att erhålla certifikaten måste fiskerierna presentera hur de fiskar, vilka redskap, var och vilka som fiskar. Det får inte förekomma något illegalt barnarbete till exempel. Mellan 2016 och 2018 skriver de i rapporten att fiskerierna klarade 288 förbättringar, bland annat med fisket, vetenskaplig research och bättre övervakning.

Om inte ett fiskeri kan uppfylla de krav som MSC har för hållbart fiske så kan de bli avstängda från MSC, vilket då betyder att de inte får använda certifieringen på deras produkter. För att återigen få certifieringen måste fiskerierna uppvisa förbättringar som krävs av MSC. 2008 fanns det 1,079 produkter med MSC märkning enligt rapporten, fig 3. 2019 fanns hela 37,038 märkta produkter. Mellan 2018 och 2019 ökade siffran med nästan 9,000.

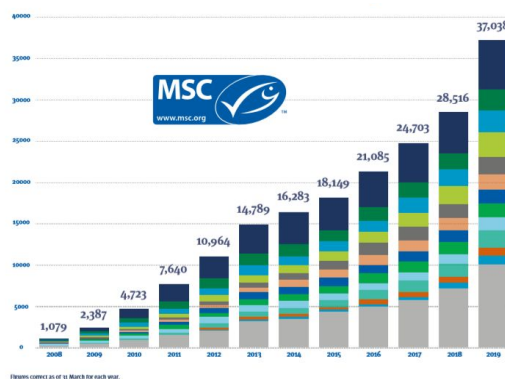

Fig 3; MSC annual report 2018-2019

3.6 Hållbart vilt djurliv och bekämpa illegal handel

IUCN, International Union for Conservation of Nature, presenterar en rapport (IUCN, 2020) där de tar upp problemen med den illegala jakten och handeln av utrotningshotade djur. De beskriver detta som en ohållbar användning av illegal handel av produkter från det vilda. Vissa djur är speciellt utsatta för den illegala jakten. Bland dessa återfinns elefanter, tigrar, noshörningar och myrkott. Dessa djur har ett högt värde på den illegala svarta marknaden. Oftast finns dessa djur i fattigare länder som livnär sig på turism på grund av just dessa djur, turister som kommer till länderna av anledning att se ovan nämnda arter. Risken finns här då att arterna dör ut och länderna tappar oerhört mycket pengar från turism, pengar de livnär sig på helt och hållet. Läget blir då, inte bara för hela ekosystemet utan för hela länder, betydligt värre än vad det redan är. En av lösningarna enligt rapporten är att samhället skall hjälpas åt att bevara och övervaka djurlivet så att man tillsammans bekämpar den illegala jakten på arter som är särskilt utsatta för handel.

3.7 Människan har dödat 60% av populationen av djur sedan 1970

Om alla människor i Nordamerika, Sydamerika, Europa, Afrika, Kina och Oceanien helt plötsligt försvinner är detta jämförbart med de djur som dödas av människan senaste 50 åren. Detta beror

enligt The Guardian (2018) på människans konsumtion av mat och resurser. Detta kan påverka människans liv på jorden till det sämsta tänkbara, att det inte längre finns någon mat kvar. Enligt artikeln riskerar ca 300 arter av däggdjur att ätas upp till utrotning samtidigt som haven är överfiskade. I Syd- och Centralamerika har populationen bland ryggradsdjur minskat med så mycket som 89% på vissa ställen. Detta på grund av fällning av träd.

De livsmiljöer som drabbats hårdast enligt artikeln är floder och sjöar, där populationen minskat med 83% på grund av skapandet av lantbruk och dammar. Anledningen till detta är människans konsumtion. Hela ekosystemet kan på grund av detta drabbas och på sikt döda mänskligheten.

3.8 Illegal jakt

2011 beslagtogs 23 ton elfenben under 13 beslag enligt WWF (2020). Detta motsvarar ungefär 2,500 elefanter sammanlagda elfenben. Världen står just nu på en oöverträffad nivå av illegal jakt. Illegal jakt hotar just nu de sista vilda tigrarna, som uppgår till endast 3,890 st. De farliga nätverken som handlar med djurdelar liknar mycket de nätverk som handlar med droger och vapen och är ungefär lika stora. Enligt rapporten är det svårt att uppskatta hur mycket pengar det handlar om i illegal jakt, men de uppskattar att det handlar om billiarder dollar. Det finns många kända delar av djur som det handlas med, till exempel elfenben och tigrars skinn, men sen finns

det också sådant som är mindre känt, såsom timber och sköldpaddor. En annan art som inte nämns så mycket inom detta är myrkotten. Det uppskattas att det under förra året skedde olaglig handel med 1 miljon myrkottar.

Dessa arter som det handlas med har en hög vinstmarginal för de som dödar djuren för egen vinnings skull, och det finns ingen chans för naturen att återhämta sig på grund av dessa människors konsumtion.

WWF skriver i artikeln att de arbetar aktivt med att avskräcka människor att handla med vissa djurvaror. De arbetar också nära MSC (Marine Stewardship Council) och FSC (Forest Stewardship Council) och samhällen världen över för att främja hållbart djurliv och praktiskt övervinna fattigdomen. De kämpar också för att regeringar i länder skall införa restriktioner och lagar för handling av illegala djurvaror. Många länder har idag inga sådana restriktioner, och det är något som WWF vill att alla länder skall ha.

3.9 Förklaring av tjuvjakt

Anledning till tjuvjakt är vanligtvis för att dessa delar som det handlas med är värdefulla av en eller en annan anledning enligt National Geographic (2020).

Anledningen för att elefanter dödas är som sagt för dess elfenben. Myrkotten dödas för att dess skal sedan mals ner till pulver som anses hela människan. Apor, ormar och andra buskdjur dödas för att det anses som en delikatess i vissa delar av Afrika.

En annan anledning till att djur dödas, är för att skydda sitt lantbruk och boskap. De djur som man skyddar detta ifrån är i Afrika elefanter och lejon, medan det är vargar och prärievargar i Nordamerika.

Enligt artikeln har det dödat över 100,000 elefanter mellan 2014-2017. Även massor med noshörningar, tusentals, har dödat för att få tag på deras horn.

Det är inte bara djuren som drabbas av tjuvjakten. Även människan drabbas, och detta inte för att ekosystemet blir skadat, utan för att tjuvjägarna skjuter de människor som försöker förhindra tjuvjakten. Nära 600 personer som försökte förhindra tjuvjakt blev nedskjutna av tjuvjägare 2009-2017. I bara en nationalpark i Kongo så har 170 stycken blivit dödade av tjuvjägare de senaste två decennierna. Även militär i Afrika finansierar operationer med försäljning av elfenben enligt artikeln. Djuren som dödas i tjuvjakt kan även sprida sjukdomar, såsom SARS och Ebola.

För att få stopp på tjuvjakten har många länder nu infört straff för tjuvjakt. Straff som till exempel fängelse och böter. Många tjuvjägare är, enligt NE, fattiga i afrika som tjuvjagar, men inte handlar med varorna. Det är då mindre böter än om man handlar med djurvaror.

En annan aktion för att stoppa tjuvjakten är att främja alternativa vägar för att uppnå hållbart djurliv. Man skall även övertala människor att inte handla med olagliga djurvaror, för finns det ingen som vill

handla så kommer inte tjuvjägarna att ha någon anledning till att döda djuren, då det inte finns någon marknad för det.

3.10 Överfiske

Överfiske är när det fångas mer fisk än vad som naturligt produceras varje år.

Anledningar till överfiske är enligt Conserve Energy Future (2020) bland annat svårigheter att reglera beståndet med anledning av för dåliga resurser och verktyg, internationellt vatten har inga eller få restriktioner på fiske jämfört med de nationella lagarna. Kunskapsbrister i fiskbestånd som gör att man fångar fler fiskar än vad som är hållbart. En annan anledning är också orapporterat fiske som är näst intill omöjligt att spåra.

Det man gör för att främja hållbara fiskbestånd och att bekämpa överfiske är att prata med regeringar för att införa effektiva protokoll. Många fattiga länder är beroende av fisket och därför så hjälper man nu dessa med att säkerställa hållbarhet. MSC, som beskrivits ovan, är viktiga i arbetet med hållbart fiske.

4. Möjligheter

I de flesta av ovanstående artiklar så finns det organisationer som försöker hjälpa både klimatet, djuren och fiskarna för att förhindra utrotning och rubbning av det livsviktiga ekosystemet. Det som krävs är att fler personer blir medvetna om vad var och en av dessa organisationer gör och vad var och en av oss kan göra för att bibehålla beståndet av utsatta djur och bekämpa

utrotning. Vi måste även göra vad vi kan för att låta djuren få ha sin naturliga livsmiljö. Många djur är vanedjur, vilket betyder att om dess naturliga livsmiljö ändras eller försvinner så har de svårt att skaffa nytt hem och har de inget hem får de svårt att skaffa föda och dör så småningom. Var och en kan göra något och gör alla något kan vi bekämpa tjuvjakt och hålla havens fiskbestånd stabilt.

5. Sammanfattning

För att sammanfatta ovanstående reviews av artiklar och rapporter så kan man säga att bestånden vad gäller både fiskar och vilda djur har nått en kritisk punkt och det är dags att göra någonting för att på något sätt göra så att naturen kan återhämta sig så bestånden av utrotningshotade djur och arter ökar. Om så många arter och djur utrotas som det befaras står hela mänskligheten på spel. Det handlar om ekosystemet som rubbas och som drabbar allt på jorden. Varenda art som lever på jorden bidrar till ekosystemet och alla, från minsta insekt till största däggdjur, är lika viktiga för att hålla systemet stabilt. Rubbas ekosystemet finns alltså risk för mänskligheten att dö ut på samma sätt som vi gör så att vissa arter dör ut.

I många fall är det också klimatförändringarna som har gjort att många djur har blivit hårt drabbade och lägger man då ihop människan så blir det ett ofantligt stort antal djur som är utsatta.

Referenser

UNDP (2015) *Hav och marina resurser*
<https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-14-hav-och-marina-resurser/>
[2020-02-21]

EC (2019) *The 2030 Agenda for Sustainable Development and the SDGs*
https://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/index_en.htm
[2020-02-24]

The Guardian (2015) *Sustainable development goals: all you need to know*
<https://www.theguardian.com/global-development/2015/jan/19/sustainable-development-goals-united-nations> [2020-02-24]

UNDP (2020) *The decline in fish stocks appears to have stabilized; now they need to be rebuilt, especially in severely depleted regions*
<https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/goal-14/> [2020-02-24]

The Guardian (2018) *Humanity has wiped out 60% of animal populations since 1970, report finds*
<https://www.theguardian.com/environment/2018/oct/30/humanity-wiped-out-animals-since-1970-major-report-finds>
[2020-03-03]

National Geographic (2020) *Poaching animals, explained*
<https://www.nationalgeographic.com/animals/reference/poaching-animals/>
[2020-03-03]

UNDP (2020) *States have taken important steps to combat illegal, unreported and unregulated fishing*
<https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/goal-14/> [2020-02-24]

UNDP (2020) *Accelerating levels of biodiversity loss demand an emergency response*
<https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/goal-15/> [2020-02-24]

MSC (2019) *MSC Annual report 2018-2019*
<https://www.msc.org/about-the-msc/reports-and-brochures> [2020-03-03]

IUCN (2020) *Wild Life, Wild Livelihoods: involving communities in sustainable wildlife management and combating illegal wildlife trade*
<https://www.iucn.org/commissions/commission-environmental-economic-and-social-policy/our-work/specialist-group-sustainable-use-and-livelihoods-suli/resources-and-publications/wild-life-wild-livelihoods-involving> [2020-03-03]

WWF (2020) *Illegal wildlife trade*
<https://www.worldwildlife.org/threats/illegal-wildlife-trade> [2020-03-03]

Conserve Energy Future (2020) *What is overfishing?*
<https://www.conserve-energy-future.com/causes-effects-solutions-of-overfishing.php>
[2020-03-03]